

EDAH-museum wil verhuizen naar rand kanaal.

(Naar een artikel van Hein van Dooren)

Dat was de kop van een onlangs in het Eindhovens Dagblad verschenen artikel over ons museum.

Dat is de grote wens van alle museumvrijwilligers en vooral van de voorzitter Thieu de Wit. Hij heeft t.t. het initiatief genomen om een archief op te zetten om de geschiedenis van Edah niet verloren te laten gaan. Wat hieruit is voortgekomen kunnen we nu zien in het EDAH Museum. Maar hij wil het museum verplaatsen naar het historische Edah pand aan het kanaal (de Zuid Willemsvaart) bij de Julianabrug. Bezoekers weten het: nu zit het museum weggestopt achter een benzinepomp. Het is moeilijk te vinden en heeft op die plek ook niet de gewenste uitstraling. Het behoeft niet alleen een EDAH hoek te worden. Er is nog genoeg cultuurgoed in Helmond dat goed in een gemeenschappelijk museum zou passen. De redacteur gaat verder met:

De Wit houdt van grootse gedachten en is gezien zijn successen en kennis van centrumontwikkeling niet de man naar om het alleen bij gedachten te laten. Er zijn al ge-

sprekken gevoerd met de huidige eigenaar van het historische pand aan de kanaal.

Het pand staat al sinds de opheffing van het EDAH kantoor in Helmond leeg. De door de voorzitter beoogde invulling van het gebouw geeft een geweldige kwaliteit impuls aan dat deel van het zo bekende kanaal met zijn rijke geschiedenis.

Of onze dromen ooit bewaarheid zullen worden hangt voor een groot deel af aan de inzet van onze voorzitter Thieu de Wit.

Nieuwe aanwinst

Bezoekers die onlangs in het EDAH MUSEUM zijn geweest hebben het al kunnen zien: de nieuwe documentatieafdeling. Het aantal brieven, foto's boekjes en ander documentatiemateriaal is zo toegenomen dat er een aparte ruimte voor is vrij gemaakt. Dus als u eens op uw gemak wilt nagaan of er nog foto's van een bekende die bij EDAH heeft gewerkt zijn, kom eens langs. Ook bent u in het museum op de juiste plek als u op zoek bent naar oude kookboeken en vooral bakrecepten. Er staan tafels en stoelen genoeg om er eens rustig voor te gaan zitten.

Kleuterproject

Onlangs is de opening geweest van het culturele jaar in Helmond. Dit is een van de activiteiten van de organisatie "CultuurContact". Bij de opening van het jaar worden alle culturele activiteiten aangeboden aan de basisscholen in Helmond. De scholen kunnen op de website van Cultuur-Contact hun keuze maken uit een ruim aanbod van activiteiten.

Op deze website:

www.cultuur-contact.nl, op de 1e pagina, vinden de scholen ook alle informatie over ons kleuterproject "Overgisteren", wel even doorklikken!

Wilt u meer weten van dit zeer succesvolle project om kinderen kennis te laten maken met een museum, klik dan op deze website.

Wel en wee

IS DIT EEN KOFFIEMOLEN ?

(Theo Stijkel)

Enige Tijd geleden kregen wij van een goede geefster een molentje aangeboden, waarbij we de twijfels hadden over de functie. Qua model lijkt het erg op een koffiemolen en dat was onze mening in eerste instantie dan ook. Het molentje, de linkse zwarte van gietijzer op de foto, heeft echter een maalwerk, dat sterk afwijkt van onze traditionele koffiemolen.

Navraag bij de schenker leverde niets op. Zij had het van haar moeder en die had het waarschijnlijk ook weer van haar moeder en ze had het nooit gebruikt. Ook bezoekers van ons museum konden geen uitsluitsel geven.

Dus wij aan het "Googlen". De merknaam Spong & Co bracht ons zeer snel op het goede spoor. HET IS EEN KOFFIEMOLEN gemaakt in Londen omstreeks 1890; een prachtige aanwinst dus.

De koffiemolen eraanstaande is ook Engels maar van latere

datum en waarschijnlijk nog te koop.

De donkerbruine molen onder de twee bovengenoemde is een Peugeot,

die als maker van maalwerken is begonnen en die ze nog steeds pepermolens e.d. maakt.

Melkauto

(Theo Stijkel)

foto G.Stijkel-Hesseling

In ons museum kom je dingen tegen waarvan je kunt denken: "Leuk maar wat moet ik er mee".

Zo'n voorwerp kan zijn: de speelgoed-melkauto die in onze zuivelstand staat.(zie foto)

Deze auto is ca. 70 jaar oud en komt van een werkplaats in Apeldoorn dat ADO heette. ADO staat voor Arbeid Door Onvolwaardigen. Hier werkten patiënten uit het sanatorium Berg en Bosch.

Deze werkplaats heeft bestaan van 1925-1933 en is daarna verplaatst naar Bilthoven en werd een sociale

werkplaats. Daarna in 1962 werd de zaak overgebracht naar Zeist en werd de naam veranderd in:

"Apart Doelmatig Onverwoestbaar" Dat klonk vriendelijker en dekte de lading, want deze auto heeft drie generaties kinderen overleefd. De ontwerper was overigens Ko Verzuu een aanhanger van De Stijl. Dit houten speelgoed wordt sinds 2006 niet meer gemaakt omdat het te duur was. Maar kwaliteit was het. Meer weten... Wikipedia!

Beleving van kinderen

- Pap... kijk dan deze machines hebben geen beeldscherm. Hoe kan dat?
- Als je op de toetsen slaat komt het meteen op papier zonder een printer. Zo maar twee opmerkingen die wij opvingen van kinderen bij de typemachinehoek.

De kruidenier van Toen naar Nu

door Marcel Sanders Deel 3

Omdat ze niet goed liep vanwege de concurrentie van andere markten werd de Helmondse markt in 1538 verplaatst naar de zaterdag

Onder invloed van het oorlogsgeweld tijdens de Tachtigjarige Oorlog raakte de handel danig in verval er werd bijna niet meer gehandeld. Volgens ooggetuigen “groeide er zelfs gras op de marktplaats”.

In de loop van de zeventiende eeuw richtte zich het kruideniersassortiment meer op de Koloniale waren die dankzij de VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) en de WIV (West-Indische Compagnie) in de gouden eeuw werden uitgeladen. De koloniale waren werden beter betaalbaar en de consumptie steeg, een belangrijke stimulans voor de

kruidenier.

In de tabaksverkoop kregen de kruideniers geen groot aandeel, maar ze verkochten thee die ze zelf mêleerden en ze brandden hun eigen merk koffie. Verder werd hun assortiment uitgebreid met onder meer sukade, gember, saffraan, peper, krenten, kaneel, foelie, nootmuskaat, amandelen, nagelen en suiker.

Behalve de kruideniers waren vettewariërs (ook wel boterlieden of “smerig toonbankie” genoemd), zoutverkopers, grutters, bakkers en korenkopers actief in de handel in voedingsmiddelen.

Gedurende de zeventiende en achttiende eeuw bleven de boeren uit de regio en kooplieden van nog verder weg naar Helmond komen om hun landbouwproducten en waren te slijten. Nog steeds was er de algemene economische malaise van de stad en omgeving. De verpachting van de markttol, een soort staangeld voor de marktlieden op de jaarmarkt, bracht in het begin van de zeventiende eeuw negentig gulden op, in de laatste helft van die eeuw nog maar vijf gulden. De instelling van een botermarkt in 1769 te Helmond tegelijk met Eindhoven bracht geen soelaas.

Opgetekend in het Gastenboek

- Wij komen zeker terug! Er zit heel veel werk en hart achter van alle vrijwilligers. En het is te voelen. Wij hebben genoten. Michaela, Tomas, en Franticek Kmjecovi uit Celakovice – Tsjechië
- Fantastisch, we kwamen eigenlijk voor de VéGé, maar ook EDAH was erg leuk. Ga zo door. Het was prachtig. Wij zorgen nog voor meer liefhebbers
- Heel leuk om te zien, heb zelf een rijdende winkel, maar toch veel herkenbare dingen van weleer. Fam. C van Dongen Handel.
- Interessant om te zien, gezellige rondleiding. Zo blijft EDAH voortleven. Misschien Straks in het oosten een C1000 museum. Het C1000 team Hellendoorn, Nijverdal Almelo en Slochteren.
- Hartstikke leuk dat een groep zulke enthousiaste mensen zo een stukje Nederlandse Geschiedenis in stand houdt. Fam. Kwant Winschoten (Gr.)

Verhaal achter het melkstooopje

In het EDAH museum zijn veel objecten te vinden waar een verhaal aan zit. Een verhaal hoe dat dit voorwerp bij ons terecht is gekomen, hoe het gemaakt is, maar ook hoe het gebruikt werd. Welke betekenis het heeft gehad voor de persoon die het aan het museum heeft geschonken.

In de museumafdeling waar de bezoekers een overzicht krijgen van de melkverwerking en distributie van “toen naar nu”, staat een rood melkstooopje, melkkruikje, melkbusje hoe je het ook wilt noemen. Tijdens het welkomstwoord, op een van de EDAH reünie bijeenkomsten, heeft onze voorzitter Thieu de Wit dit busje aan het museum geschonken. Tijdens die toespraak kwamen de nodige emoties bij hem op. Het melkkannetje is nauw verbonden met zijn ervaringen in de tweede wereldoorlog. Bijna iedereen in de stad of groot dorp had tijdens de laatste twee jaren wel een “boer”. Een boerderij waar men eten kon kopen, dat toen steeds schaarser werd. Melk, boter, eieren en aardappels waren wel de geliefde producten. Als jongen van tien, twaalf jaar moest Thieu van zijn moeder elke dag op de fiets naar de boer, om in het melkstooopje een liter melk te gaan halen vers van de koe. Een lap onder de deksel voorkwam dat tijdens het transport aan het stuur op de hobbelige paden, teveel melk verloren ging. Fietsen opluchtbanden werden op een gegeven moment door de bezetter in beslag genomen. Maar Thieu moest toch melk blijven halen voor zijn moeder, broers en zussen, dus kwam er een fiets op “volbanden”. Banden van kunstrubber waar geen lucht in zat, dus ook geen vering. In het voorjaar van 1944 werd ook dit vehikel geconfisqueerd en kon Thieu te voet dagelijks de tocht van ruim 6 kilometer te voet afleggen door de velden, waar de bezetter steeds meer mensen ook kinderen aanhield. Het melkbusje heeft samen met Thieu veel benarde situaties meegemaakt. In het busje zitten alle oorlogsherinneringen van de toen 12 jarige voorzitter. Een leeftijd waarop dingen die je mee maakt, al veel indruk op je kunnen hebben. Zo zitten er ook ervaringen in van de bombardementen, die vooraf gingen aan de bevrijding van Eindhoven en omgeving in september 1944. Van de tochten naar de schuilkelders. Van de vluchten over velden en door bossen om uit handen van de bezetter en de bombardementen te blijven. Het melkkannetje heeft altijd een

plek gehad in de huizen die familie de Wit bewoond heeft. Nu staat het te stralen in het EDAH Museum.

**EDAH Reünie 20 oktober
voor alle mensen die ooit bij
EDAH hebben gewerkt.
Aanmelden is niet nodig!**

Geef bij wijziging van uw E-mail-adres het nieuwe nummer door, zodat wij u de EDAH museum Courant kunnen blijven toesturen. Kent u mensen die ook graag de Courant ontvangen geef hun E-mailadres door.